

Gent, 28 februari 2014

O. M. / W. n.v. en V.D

(...)

De beklaagden worden volgens de misdrijfsomschrijving in de inleidende dagvaarding vervolgd om met overtreding van artikel 99, § 1, 1° van het decreet houden de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 (Stedenbouwdecreet 1999) in de periode van 1 april 2006 tot en met 13 april 2006 zonder voorafgaandelijke stedenbouwkundige vergunning buizen, wachthuizen, putten en putdeksels te hebben geplaatst om overtollig (hemel)water rechtstreeks af te leiden van het bedrijf van de eerste beklagde.

(...)

Uit de stukken van het strafdossier en de conclusies van de partijen voor het hof en de erbij gevoegde stukken staat vast dat de buizen, wachthuizen, putten en putdeksels, hierna verder als *'het buizennet'* aangeduid, zijn geplaatst op drie deelgebieden, nl. industriegebied, (deel)zone scherm-groen en agrarisch gebied.

(...)

De beklaagden betwisten als dusdanig niet dat het buizennet zonder voorafgaandelijke stedenbouwkundige vergunning werd aangelegd.

Zij stellen evenwel dat de verweten inbreuken geen enkele ruimtelijke impact hebben, zodat er geen *'handelingen'* voorliggen zoals bedoeld in artikel 6.1.1 VCRO, gelezen in samenhang met artikel 1.1.2, 7° VCRO.

Zij wijzen er op dat artikel 146 van Stedenbouwdecreet 1999, anders dan artikel 6.1.1 VCRO, geen intrinsiek onderscheid kende tussen enerzijds inbreuken op de artikelen 99 en 101 Stedenbouwdecreet 1999 *'met ruimtelijke impact'* en anderzijds inbreuken *'zonder dergelijke impact'*, zodat in voorliggend geval de *lex mitior*, of mildere wet, dit is artikel 6.1.1 VCRO, moet worden toegepast. Zij voeren vervolgens aan dat artikel 6.1.1 VCRO in samenhang met artikel 1.1.2, 7° VCRO in strijd is met het legaliteitsbeginsel en er dienvolgens schending is van de artikelen 12 en 14 Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 7 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBP). Volgens de beklagden is het begrip *'ruimtelijke implicatie'* vermeld in art. 1.1.2, 7° VCRO, dat de *'handelingen'* waarvan sprake in art. 6,1,1 VCRO, definieert, niet in het decreet gedefinieerd en zijn er evenmin verklarende aanknopingspunten voor te vinden, Ook is volgens hen de spraakgebruikelijke betekenis van *'ruimtelijke implicaties'* evenmin verhelderend,

De beklagden vragen een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

Artikel 99, § 1, In Stedenbouwdecreet 1999 bepaalde: *"§ 1. Niemand mag zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, bouwen, op een grond één of meer vaste inrichtingen plaatsen, een bestaande vaste inrichting of bestaand bouwwerk afbreken, herbouwen, verbouwen of uitbreiden, met uitzondering van instandhoudings- of onderhoudswerken die geen betrekking hebben op de stabiliteit;"* Artikel 146, lid 1, 1° Stedenbouwdecreet 1999 bepaalde: *"Met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 5 jaar en met een geldboete van 26 euro tot 400.000 euro of met één van deze straffen alleen, wordt de persoon gestraft die: 1" de bij de artikelen 99 en 101 bepaalde handelingen, werken*

of wijzigingen hetzij zonder voorafgaande vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, uitvoert, voortzet of in stand houdt;".

Krachtens artikel 6.1.1, eerste lid, 1° VCRO is de persoon met dezelfde straffen strafbaar die de bij de artikelen 4.2.1 en 4.2.15 bepaalde handelingen hetzij zonder voorafgaande vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, uitvoert, voortzet of in stand houdt.

Krachtens artikel 4.2.1.1°, a) VCRO mag niemand zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning het volgende bouwwerk verrichten, met uitzondering van onderhoudswerken: het optrekken of plaatsen van een constructie. Krachtens artikel 1.1.2, 7° VCRO wordt voor de toepassing van deze codex onder "*handelingen*" verstaan: "*werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met ruimtelijke implicaties*".

Uit de voormelde bepalingen van het VCRO volgt dat het optrekken of plaatsen van een constructie, met uitzondering van onderhoudswerken, een strafbare handeling kan uitmaken op grond van artikel 6.1.1, eerste lid 1° VCRO, voor zover deze handeling een ruimtelijke implicatie heeft, wat de rechter in concreto moet nagaan.

Wat moet worden verstaan onder "*handelingen*" werd bepaald ingevolge de invoering door artikel 2 van het Decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handavingsbeleid van een 14° punt in artikel 2 van Stedenbouwdecreet 1999. Uit de algemene toelichtingen bij de parlementaire voorbereidingen (Parl. St., Vlaams Parlement, 2008-2009, 2011/1, p. 18, randnummer 55), blijkt dat de term "*handelingen*" werd ingevoerd als generiek begrip om werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met ruimtelijke implicaties aan te duiden. Tot dan hanteerde het Stedenbouwdecreet 1999 meestal een combinatie van de termen "*werken*", "*handelingen*" en "*wijzigingen*". Het is dus niet zo dat door die bepaling de strafbaarstelling werd gewijzigd of dat de definitie een meer gunstige toestand voor een beklagde meebracht.

Krachtens artikel 7 EVRM en 15 IBPR kan niemand worden veroordeeld wegens een handelen of nalaten dat geen strafbaar feit naar nationaal of internationaal recht uitmaakte ten tijde dat dit handelen of nalaten geschiedde. Deze artikelen hebben tot doel een effectieve bescherming te bieden tegen willekeurige vervolgingen en veroordelingen, Het Grondwettelijk Hof heeft meermaals geoordeeld dat het wettigheidsbeginsel in strafzaken uitgaat van de idee dat de strafwet moet worden geformuleerd in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik waarop hij een gedrag aanneemt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is. Het eist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijke en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld, zodat, enerzijds, diegene die een gedrag aanneemt, vooraf op afdoende wijze kan inschatten wat het strafrechtelijke gevolg van dat gedrag zal zijn en, anderzijds, aan de rechter geen al te grote beoordelingsbevoegdheid wordt gelaten. Het wettigheidsbeginsel in strafzaken staat evenwel niet eraan in de weg dat de wet aan de rechter een beoordelingsbevoegdheid toekent. Er dient immers rekening te worden gehouden met het algemene karakter van de wetten, de uiteenlopende situaties waarop zij van toepassing zijn en de evolutie van de gedragingen die zij bestraffen. Aan het vereiste dat een misdrijf duidelijk moet worden omschreven in de wet, is voldaan wanneer de rechtzoekende, op basis van de bewoordingen van de relevante bepalingen en, indien nodig, met behulp van interpretatie daarvan door de rechtscolleges, kan weten welke handelingen en welke verzuimen zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid meebrengen (zie onder meer Grondwettelijk Hof, nr. 77/2013, 6 juni 2013, overweging B.3.1). Krachtens artikel 1.1.4 VCRO is de ruimtelijke ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang worden gebracht. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit.

Volgens Van Dale, Groot Woordenboek der Nederlandse taal, twaalfde druk, betekent 'implicatie': "1) verwikkeling in een zaak; 2) dat wat in iets opgesloten ligt, wat het meebrengt; 3) het geïmpliceerd zijn".

Gelet op die bewoordingen in het VCRO en de spraakgebruikelijke betekenis van 'implicatie' zoals voormeld, laat de notie "ruimtelijke implicaties" eenieder voldoende toe te weten welke handelingen of welke verzuimen de strafrechtelijke aansprakelijkheid op grond van artikel 6.1.1, eerste lid, 1° VCRO kunnen meebrengen.

Het hof dient de prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof niet te stellen nu de opgeworpen bepalingen de artikelen 12 en 14 van de Grondwet klaarblijkelijk niet schenden (artikel 26, §§ 1 en 2 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof).

De vervolgte handelingen betroffen het plaatsen van ondergrondse buizen van 80 cm diameter en putten in de percelen in de telastlegging omschreven. Volgens de tweede beklagde gebeurde dit om water afkomstig van een zijarm van de (...)beek, welke zijarm onder het bedrijf (...) loopt en die in bepaalde periodes de watertoevoer niet aankon, waardoor het bedrijfsterrein onder water kwam te staan, via een aftakking in de (...)beek te doen terechtkomen. Dit maakte het volgens de beklagden mogelijk om het water via twee kanalen naar de (...)beek af te voeren, wat volgens hen een onmiddellijke oplossing kon bieden aan de bedrijfseigen en geofysische problematiek.

Deze handelingen hadden ontegensprekelijk ruimtelijke implicaties.

De handelingen hadden gevolgen voor de waterhuishouding. Er was geen bufferbekken uitgevoerd. Het buizenet, met buizen van 80 cm diameter, leidde er toe dat al het water dat daarin terecht zou komen rechtstreeks naar de (...)beek zou worden afgevoerd, wat een impact zou hebben op de afvloeiingscapaciteit en het debiet van de (...)beek. Dit blijkt onder meer afdoende uit het feit dat in de weigering van de stedenbouwkundige vergunning van 22 januari 2007 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente (...) het bezwaar dat tegen de gevraagde stedenbouwkundige vergunning werd ingediend onder meer werd geëvalueerd als volgt: "*Het kritisch punt aan de beek bij hevige regenval is gekend. Bijkomende lozingen van regenwater moeten tot een minimum beperkt worden of tot het strikt noodzakelijke.*" De plaatselijke waterhuishouding van de gemeente (...) zou door die aanvoer ongunstig worden beïnvloed. De (...)beek is met de (...)beek, in dewelke de (...)beek uitmondt, van groot belang voor de waterhuishouding van een groot deel van de gemeente (...). Bij hevige regenval blijkt de buffercapaciteit van de (...)beek niet voldoende te zijn, waardoor de lagere gebieden van de gemeente (...) kunnen komen blank te staan. Het is aldus duidelijk dat bijkomende lozingen van regen- of hemelwater in de (...)beek beperkt dienden te worden. Wanneer het water dat anders door de onvoldoende afvloeiingscapaciteit van de zijarm op de percelen van de eerste beklagde terechtkwam, via het buizenstelsel rechtstreeks in de (...)beek terecht zou komen, zou daardoor evident onmiddellijk een grotere watertoevoer, en niet, zoals de beklagden voorhouden, een mindere door spreiding, in de (...)beek plaatsvinden.

Het hof neemt ook aan dat het plaatsen van buizen met een diameter van 80 cm en putten en putdeksels in de deelzone voor schermgroen en groene puntaccenten van aard is een hypotheek te leggen op de realisatie van de in het PRUP (...) voorziene groenzones, bestaande uit onder meer het beplanten op een minimale breedte van 8 meter met hoogstammige (in de indicatieve deelzone 'groene puntaccenten') streekeigen bomen, met verbod van alle vormen van verhardingen. Deze constructies kunnen het doel van de groenzone om een goede landschappelijke integratie te bekomen van het bedrijf (...) en het bedrijf af te schermen en in te kleden in de onmiddellijke omgeving en een groene buffer te vormen in de weg staan.

De telastlegging is bewezen voor de eerste en de tweede beklagde.

(...).

OP DEZE GRONDEN Het hof,

rechtsprekend op tegenspraak,

(...)

veroordeelt de eerste beklaagde (...) voor de bewezen telastlegging tot een geldboete van € 2.000, vermeerderd met 45 decimes tot € 11000,

veroordeelt de tweede beklaagde (...) voor de bewezen telastlegging tot een geldboete van € 2 000, vermeerderd met 45 decimes tot € 11 000 of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden, (...)